

Abstrakt (česky)

Hodnocení je důležitou součástí vzdělávacího procesu. Při hodnocení žáků je nezbytné, aby byly učitelem použity správné a vhodné metody k rozvoji individuality žáka. Nemělo by se zapomínat ani na sebehodnocení, které napomáhá žákovi rozvíjet zdravé sebevědomí a zdravé vnímání sebe sama.

Ve školní družině, kde je skupina dětí věkově i genderově heterogenní, se hodnocení používá jinak. Vychovatelka je, stejně jako učitel, pro žáka vzorem s ohledem na hodnocení. Hodnocení vychovatelky je stejně tak důležité jako učitelovo.

Diplomová práce se zabývá právě typy, metodami a formami hodnocení ve školní družině. Je rozdělena na teoretickou a výzkumnou část.

Teoretická část v první řadě popisuje školní družinu jako školní zařízení. Jsou zde zmíněny funkce nebo činnosti školních družin. Je zde také zmínka o roli vychovatelky ve školní družině – požadované vzdělání a také osobnostní rysy a vlastnosti člověka vykonávající tuto profesi. Další kapitola se týká hodnocení. Kapitola definuje, jakou funkci má hodnocení nebo jaké by pedagog měl při hodnocení dodržovat zásady. Dále kapitola obsahuje různé typy, metody a formy hodnocení využívané ve školním prostředí. Poslední kapitola se zabývá charakteristikou mladšího školního věku dítěte a také jak dítě vnímá proces hodnocení.

Ve výzkumné části je hlavním cílem zjistit, jaké formy hodnocení jsou využívány ve dvou vybraných školních družinách. Dílčím cílem je odhalit, jakým způsobem se liší využití formy hodnocení při rekreačních nebo odpočinkových činnostech a formy hodnocení při zájmových činnostech. Dalším dílčím cílem je zjistit, jak probíhá v uvedených školních družinách sebehodnocení žáků.

Pro výzkumné šetření byl zvolen výzkum na základě smíšeného modelu. Jako metody sběru dat byly zvoleny kvantitativní pozorování a kvalitativní rozhovory. Na výzkumu se podílely záměrně vybrané čtyři účastnice z řad vychovatelek, které poskytly informace ohledně hodnocení dětí v ŠD. Při zpracování dat byly rozhovory přepsány do shrnujícího protokolu. Dále byla všechna data podrobena segmentaci, kódování a kategorizaci, pomocí kterých jsem došla k výsledkům.

Z výsledků výzkumu se dá vyčíst, že nejčastěji používanými formami k hodnocení dětí je u vychovatelek slovní a nonverbální hodnocení z důvodu okamžitého a rychlého použití kdekoli a kdykoli. Ve vybraných školních družinách nebyla vychovatelkami využita číselná forma hodnocení pro její spjatost se školním vyučováním. Rovněž z výsledků vyplývá, že formy hodnocení použité vychovatelkami při zájmových činnostech k ohodnocení se tolik neliší od těch, které využily při jiných činnostech (odpočinkových a rekreačních) ve školní

družině. Rozdíl spočívá v nepoužití trestu a grafického hodnocení při zájmových aktivitách. Dále byl rozdíl v několika důvodech hodnocení dětí; u jiných činností (rekreačních a odpočinkových) byla navíc hodnocena samostatnost dětí a dodržování pravidel. Poslední zjištěním výzkumu bylo, že systematické a cílené sebehodnocení ve školních družinách provádí pouze jedna vychovatelka ze čtyř.